

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

ÉGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár
egész évre 10 arany korona
félévre . . . 5 arany korona
Egyes szám ára 25 arany fillér

Belmisszió.

Elképzelem, hogy lelkipásztoraink és egyéb „belső ember”-eink közül sokan már valósággal idegesek, amikor újra meg újra emlegetni hallják és látják ezt a címül irt szót és fogalmat. Ennek az idegességnek pedig csak a jóval ritkábbik, mind szórványosabban előforduló esetben szokott az lenni az oka, hogy az illetők a belmissziót kiváltképpen a munkatöbblet oldaláról nézik s emiatt nem tud az a számukra rokonszenvéssé válni. Vannak, jóval számosabban, olyanok is, akiket egy sokkal tiszteletreméltóbb indokból nyugtalanít a belmisszió uton-útfélen és unos-uratlan való sürgető emlegetése. Ez az indok pedig az, hogy az illetők nem jogtalanul gyanítják, hogy minél több szó esik a belmisszióról, annál kevésbé van még belmisszió a valóságban; hogy komoly bajoknak kell lenni ebben a tárgyban mind a tájékozottság, mind az egyetértő készség körül, ha még mindig csak a jámbor óhajoknál, az izgatott sürgetődzéseknél vagy — legjobb esetben — az elvi vitáknál tartunk; hogy, ha már folynék egyetemes egyházunkban és különösképpen az egyházunk ércötombjét, „eiserner Bestand”-ját képviselő tiszántúli egyházkerületünkben tényleges és intenzív belmissziói munkásság, hát akkor minden bizonynyal jóval kevesebb szónak kellene róla folyania — mint ahogy a testben-lélekben egészséges ember életében is az egészség a legkevesebbet tárgyalt és vitatott probléma.

Ki ne érezné ennek az aggodalomnak az igazságát? Ki ne látná, hogy egyházunkban és egyházkerületünkben a belmissziót legelsősorban azért vagyunk kénytelenek oly sűrűn emlegetni, mert nincs meg kielégítő mértékben, mert nagyon szeretnők, ha megvolna, de egyelőre még sem a lényegét, sem a módjait nem tisztáztuk magunk előtt megnyugtatólag? Azonban ezen a bajon még sem segítenénk azzal, hogyha kevesebbet beszélünk a belmisszióról. Bizony beszélni kell arról tovább is nagyon sokat, csak arra kell vigyázni, hogy már a róla való beszédünk is félig-meddig tett-számba

menjen. Vagyis nem általánosságban kell róla elmélkedni, elmondván és variálván a már ezerszer elmondottakat, hanem a konkrét helyzet, a tényleges szükségletek és az eddig elért, bármely sovány, pozitív eredmények szem előtt tartásával arra igyekezni, hogy a belmissziói kérdésekhez való hozzászólásaink mindegyike, legalább egy hajszállal, előbbrevigye magát azt a munkát, amelyre minékünk egyházunkban s főként egyházkerületünkben szükségünk van.

Ily értelemben szeretnénk minél több belmissziói megbeszéléshez anyagot kapni e lap új élete számára. S a jelen sorokkal továbbmenőleg nincs egyéb célunk, mint az, hogy megpróbáljunk leszögezni egynéhány vezető szempontot, amelyeknek állandó figyelemmel kísérése nélkül semmiféle ilyen tárgyú elmélkedést nem gondolunk hasznosnak és termékenynek.

Az első és uralkodó szempont az volna, hogy végre már meg kellene egyeznünk a belmisszió fundamentálisán egyházi lényegében. Gyökeresen meg kellene szabadulnunk attól a még mindig sok lelket fogvatartó felfogástól, hogy a belmisszió valami számfeletti jócselekedet, opus supererogatorium: jó, ha van, de ha nincs, azért még nem dől össze a világ s lehetséges egy igen rendes, sőt szép „egyházi” és „vallásos” élet nélküle is. Vitát nem tűrő sarkigazságnak kellene már tekintenünk azt, hogy a belmisszió nem egyéb, mint az egyház tulajdonképeni, essenciális életmunkája: az, amelyet a szervezett, történelmi és — mondjuk — „hivatalos” egyház helyett nem végezhet el kielégítőleg semmiféle szabad egyéni vagy egyesületi buzgóság, s amelyet hogyha az egyház nem maga, mint ilyen, kezdeményez és csinál, akkor már nem az, aminek lennie kell — aminthogy akkor már az egyház sem az, aminek lennie kell.

A második, az elsőhöz legszorosabban kapcsolódó szempont az volna, hogy egy őszinte beismerésnek végre már egyetemessé kellene tennie köztünk annak a meglátását, hogy ilyen igazi egyházi belmisszió a magyar református egyház egyéb területein is csak a kezdetek kez-

detén van még ugyan, de a tiszántúli egyházkerületben még ott sincsen. Minekünk, a Krisztus túl a Tiszán helyzetetett magyar hiveinek és szolgálóinak egyszer már nagyon erősen és egyetemlegesen bele kellene, hogy marjon a szívünkbe az a fájdalom és az a szégyen, amelyet az Ő egyházának minden igaz tagja mindenkoron érzett és érez a Sion kőfalainak romlása miatt. Egyszer már mind szűnjünk meg azzal áztatni magunkat, hogy *sokan* vagyunk — avagy nem tudjuk-e, hogy még számbelileg is csaknem napról-napra fogyunk, még pedig egyáltalán nem „szociológiai”, hanem egyenesen és közvetlenül lelki okokból, a hit hiánya és betegségei miatt? Egyszer már számoljunk le azzal az álombaringató babonassággal, hogy egy új harangot, tornyot a „hitélet emelkedése” egyenes és biztos jeleként könyveljünk — mert, csak egy kissé mélyebben nézve a dolgok mögé, ki az a vak, aki még ma sem akarja meglátni, hogy efféle jelenségek a legjobb esetben is csak szurrogátumok, sokszor pedig egyenesen csak narkotikumok — a lelkiekben való megkeményedésnek, a zibbadthitű közönynek a megrogzódását és terjedését szolgáló zsongító szerrek? Egyszer már rettenjünk meg az élő Isten színe előtt azon az irtózatoss mindennapi tapasztaláson, hogy schol annyira, mint a mi tiszántúli kálvinista népünkben (a „nép”-en egyáltalán nemcsak a földmivesnépet értve!) nem uralkodik az „egyháziasságnak” az a, sajnos, speciálisan magyarrá vált torz válfaja, amelynek annyi köze sincsen az Egyház lelkéhez, a hitben és hit által munkás Szentlélekhez, mint a Spinoza híres hasonlításával élve, az égi kutyaacsillagzathoz a földön ugató kutyanak.

Ennek egyetemes és alázatos beismerésével magától adódik aztán a harmadik vezető szempont: *itt tenni kell*, halaszthatatlan sürgősséggel, még pedig nem pusztán az egyeseknek — akik magukra hagyatva a legjobb esetben is csak a jóakarattú kapkodás fél munkáját végezhetik —, még nem is csak az egyes egyházaknak és egyházmegyéknek, amelyek külön-külön utakat járva, nem egyszer a jószándékaikkal pontosan ellenkező eredményeket érnek el; hanem itt tennie kell magának egyházkerületünknek, amelynek azon az úton, ahol már egy pár gyöngye kezdő lépést megtett: a belmisszió egységes irányításának és ellenőrzésének az útján, sem megállania, sem hátrálnia nem szabad többé. Mert ami a központban és az élen csak megállás, az a periférián már visszazuhanást idézhet elő: ami itt csak enyhe hátrálás, annak kihatása ott már vereség-számba megyen.

Egyházkerületünktől és legelső sorban annak annyi kegyelmi ajándékkal elhalmozott bölcs és próbált vezetőjétől rendszeres és átgondolt belmissziói politikát kérünk, várunk és remélünk. Egyházkerületünk minden egyes alkotó elemétől és tagjától pedig — legyen az a

legszegényebb egyházköztség, a legszerényebb lelkész, tanító, presbiter a legszürkébb egyháztag — kérjük, várjuk és reméljük azt, hogy a belmisszió fogalmát és kötelességét vegye föl a vérebe, tegye nyugtalanságainak középpontjává, foglalja bele legforróbb imádságába és igyekezzék a maga körében hangzatos és idegesítő szóból megnyugtatóan boldog tettere váltani.

A Debreceni Protestáns Lap, ez új életfolyamában, hadd legyen erre alázatosan készséges, hű és állandó testvéri segítség mindazoknak, akik e segítségnek szükségét érzik és azt az anyaszentegyház Urának nevében, szívesen fogadják.

Révész Imre.

Iskola

Kerekes Ferenc pedagógiai levelei.

Kerekes tehát nem valami előnyösen ítél a műről, de azért nem kell pálcát törnünk felette. Sőt az én tapasztalatom szerint nagyon is talpra esett és pártját ritkító könyv a maga nemében. Maga az, hogy egyáltalán észébe jutott művelődés, irodalomtörténeti vonásoknak nyomtatékosabb figyelembevételre, eléggé meg nem becsülhető; egyes tekintetben is igen helytálló, érdemes munkái Kerekeset itt véleményében ellenszenv vezet: mint később is látni fogjuk, éles elvi ellentétben állott a humanista Budaival, s valósággal ördögi léleknek festi. — Amit ebben a történeti kézikönyvben nem tehetett, hiszen mégis csak a történelmi fonal végigvezetése volt a fontos, azt megtette a „Régi tudós világ történetében, melyben a könyvnyomtatás megtalálásáig élt mindenféle tudósoknak, főképpen pedig a görög és deák íróknak élete, munkái, érdemei, és a tudományoknak akkori állapota, rendbeszedve előadónak” (1802.) Sőt, amint említettem, 1814-ben külön a „Régi római vagy deák írók életét” is megírta. Úgy látszik, Kerekes Debrecenből való hosszas távolléte miatt nem tudott erről a műről. 1811-ben már a kisújszállási iskola rektora volt, két év múlva a keszthelyi Georgiconba, onnan fél év elteltével Bécsbe ment, hol szaktudománya művelése mellett szeretettel gondozta a magyar irodalmat is: mint tudjuk, ő adta ki Fazekas Mihály Ludas Matyiját, hexameteres előszóval stb. Itt érte a debreceni Kollegium meghívása is, melyet elfogadva 1819—1823-ig még külföldön tökéletesítette tudományát. Így meglehet érteni azt a kis gixert, ha ugyan az. Lehet, hogy itt meg az a kifogása, hogy épen a politikai történelmi keret hiányzik, azért néz el felette; de akkor is elvárhattuk volna, hogy megemlékezzék róla, mint tette a Közönséges Historiával.

A hatodik és utolsó magyarra való „az öreg püspök” személye. Itt megint mélyebb művelődéstörténeti távlat tárul fel előttem, mihelyt ezt a nevet hallom, hogy *Benedek Mihály*, akit takar a Kerekes kifejezése. Központi, nagyon érdekes és jellegzetes

alak volt Debrecenben csaknem egy fél évszázadon át: voltaképen a Nagytemplom papja, — ott lakott a Felelet a Mondolatra tanúsága szerint „lánykáival“ a Paptava melletti öreg paróchián. Sokáig volt generalis notarius, azaz egyházkerületi főjegyző, míg végre Sinai kiesése után a világi elem támogatásával a püspöki székbe került. Tagadhatatlanul bámulatos tudományú ember. Ő volt a feje annak a tudományos társaságnak is, mely a „Hadi és Más Nevezetes Történetek“ c. folyóirat pályázatára beérkezett művekből egy új, úttörő nagy Magyar Grammatikát készített. Kazinczy ezért a mérsékelt, vagy inkább konzervatív szellemű, az ő irányával ellentétes nyelvtanért nagyon haragudott rá. 1802. okt. 31-i Kólyról kelt levelében jellemzőleg ezeket írja: „Ma Domokos Lajos úrral ebédeltem. Nagy tudományú ember... ott ebédelt Benedek Mihály debreceni predikátor is. Mind ez, mind Domokos úr is tagjai voltak annak a társaságnak, mely a Földi grammatikájából egy új rosszat dolgozott, s a munkában legtöbb része volt Benedeknek, aki ismervén Domokos úr különöségeit és makacsságait, noha Domokos segélye által igyekszik superintendens lenni s mindig a Domokos palástja alá bujik, a grammatikát Domokos úr híre nélkül adta sajtó alá.“ Az ellen-szenv szavai ne vezessenek félre bennünket, mert pl. egy elfogulatlanabb, becses könyv: Tóth Ferencz „Túl a tiszai református püspökök élete“ homlokegyenest ellenkező értékeléssel szól róla. 1812-ben Győrött jelent meg, Benedek életében s így közvetlen tapasztalatai nyomán írt Tóth Ferenc. A magam vizsgálatai is arról győztek meg, hogy ez valóban „széles tudományú“ ember volt, amiről különben a Debreceni Grammatika Boppot, Grimmet megelőző nyelvhasználati vizsgálatai, éles elemzései is tanuskodnak.

A retorika, mint vezértárgy után rátér aztán Kerekes a többire. Így első a vallás. Röviden végez vele: azt mondja, hogy vasárnaponként az Útmutatás II. darabját (kötetét) végezzék; az előző évnél tárgyalt módszerrel. A reggeli (házi) istentisztelet után menjenek predikáció hallgatásra, hol fogják meg a beszéd filumát. Lelkük épülésére is, de meg különösen tanulmányaik s jövő gyakorlatuk szempontjából fontos hatású lesz ez. Érdekes példa ez a Kerekes módszerét erősen átlengő koncentrációs gondolatra, amit a mai paedagogia sem győz eléggé hangoztatni, de többnyire hiába, mert a mai szakrendszer mellett legfeljebb csak egymás mellett, de nem egymásba szövődve futnak tantárgyak.

Geographia-ból csak a rajzokat csináltassák a tanítók nagybuzgalommal, mert Bécsben a prof. Márton és Kozandiértől felállított könyvnyomtató műhely $\frac{1}{3}$ áron is elkészíti már a térképeket stb, mint amennyiben a rézmetszés kerülne.

Ime, itt van a maga szürkeségében egy nagyon értékes adat. Nem tudtuk eddig megfejtetni, hogy az 1810-es évek táján miért tűnik el egyszerre a rézmetszés a Kollegiumból époly hirtelen, mint amily hirtelen jött. Az nem elégséges magyarázat, hogy a kezdeményező ifjak elmentek: bizonyára

eltanulták tőlük mások, aminthogy Sárvári professor szabadkézi rajztanító könyveeskéi ábráit is eddig az iskola történetében nem nagyon emlegetett nevű ifjak rajzolták és metszették: Lumnitz György János (ezt még Dóczi Imre pompás értekezése sem ismeri,) és Beregszászi Péter (aki úgy melleleg említ.) Az 1801. dec. 5-i tanárkari jegyzőkönyvben a törzsön: Erős Gábor, Papp József, (Halász István), Petes Dávidon kívül, „akik a Collegiumon kívül a Városonn magoknak házat béreltek“ műhelyül, s ezért támogatásul kétszeres alumnumot kapnak, még egy sor újabb név merül fel: „Rajzoló Kis Sámuel, Rajzoló Kármán János, Rajzoló és Mettsző Mikolai József“, akik szintén kapnak még az alumnumon felül egy hagyatékából bizonyos támogatást, ha nem 30—40 frt.-ot is“ mint az öregebbek. Sárvári levelezése közt messze-földről, Magyarország legtávolabbi vidékeiről is lelkes érdeklődő és dicsérő sorok olvashatók az ifjak munkája iránt. Ennyi és az egész országra kiterjedő részvét mellett nem vesztetett volna ki oly könnyen e nemes és óriási nevelő értékű szokás, ha gazdasági okok közre nem játszanak. Ime, itt a magyarázat Kerekesnél: *nagyon nagy ráfizetést jelentett hamarosan a rézmetszés, mely pedig előbb nélkülözhetetlen sokszorosító eszköz volt, ezért szűnt meg a Kollegium kebelében az 1810-es években.* Tudjuk, ma is csak mint különleges hatásokra képes művészi kifejező eszköz jön számításba, közönséges reprodukciókhoz egyáltalán nem használják.

(Nagykörös.) (Folytatjuk.) Dr. Törös László.

Közélet

A debreceni református egyházmegyei tanítóegyesület

f. évi rendes közgyűlése díszes közönség előtt folyt le. Az egyházmegye tanítóságán kívül számosan jelentek meg ott egyházi és világi részről a tanügy, a tanítóság iránt érdeklődő kiválóságok. A magyar Hiszekegy eléneklése után F. Varga Lajos esperes szívből jövő, lelkek mélyéig ható imádságban fohászkodott a jóságos Istenhez, áldást, erőt, segédelmet kérvt a gyűlés munkásságára. Nánássy József, egyesületi elnök magas szárnyalású megnyitó beszédében a tanítói egység, összetartás fontosságát hangoztatta, mert hiszen a jelleg szerinti tagozódás a tanítóság hatalmas erejét szétforgácsolni látszik, anyagi téren a kormányintézkedések a tanítóság erkölcsi és anyagi előrehaladását viszsztatartani, a szerzett jogokat csökkenteni akarják. De ha a kálvinista tanítóság teljes erkölcsi súlyával lép fel önmaga s a református egyház sértett jogainak megvédésére, maradandó nyomokat hagy az az iskola és egyházi élet minden terén. Majd szeretettel üdvözölte a tanítóságot és vendégeket, a gyűlést megnyitotta.

A közgyűlés ezután — a választmány javaslatára — Rákos István kir. tanácsos, elemi-iskolai igazgatót, a magyar tanítóegyesületek országos szövetsége és az Eötvös-alap nagynevű elnökét tiszteletbeli taggá választotta. Elnök szép beszéd kíséretében adta át azt a díszoklevelet, melyet Nánássy Józsefné igen finom ízléssel és művészien festett meg. Rákos István meghatóan köszönte meg a legnagyobb református tanítóegyesület kitüntetését. A pozíció — úgy mond — melyet betölt a tanítói tömeg bizalma, az ő ereje a nagy közösség erejéből fakad, ha tett valamit, annak fénye a tanítóságra világít vissza, ha ez okmány megbecsülés, a tanítóság magát becsüli vele. Rákos gyönyörű beszéde további fonalán megemlékezett Uray Gyula derecskei tanító, az egyesület tiszteletbeli elnöke 42 évi munkásságáról s átadta neki az országos tanítói szövetség tiszteletbeli taggá való választását feltüntető díszoklevelet.

Titkár ezután a tanítóságtól hön szeretett és tisztelt püspökénck az elnökséghez intézett levelét olvasta fel, melyben gyűlésről való elmaradását menti ki. A közgyűlés percekig tüntetett a nagy vezér mellett s kimondotta, hogy a püspök úr iránt érzett mély ragaszkodás és együttérzés jegyzőkönyvbe foglaltassék s a tanítóság ezen megnyilatkozása küldöttségileg hozassék püspök úr tudomására. Az oktató előadások sorozatát Dr. *Görgey* Márton vármegyei tiszti főorvos nyitotta meg. A fertőző betegségeket ismertette iskolai vonatkozásokban. A tanulságos és értékes előadásért közgyűlés előadónak mély köszönetét fejezte ki. A következő előadó *Törös Károly* debreceni tanító volt, ki „Korunk műveltsége vonatkozással a népiskolai reformra” címen nagy tudásra és olvasottságra valló előadással gyönyörködtette a jelenvoltakat. Szabadelőadásával mindvégig lebilincselte a hallgatóságot, nagy kár, hogy az idő rövidsége miatt tovább is nem részesülhettünk e kiválóan élvezetes, rendkívül sokoldalú és műveltségű tanító ismeretterjesztő gyönyörű előadásában. *Törös* óriási tapssal jutalmazott előadása után *Seress Ferenc* népművelési titkár az iskolán kívüli népnevelés aktualitásáról és problémáiról értekezett. Széles látkörrel és paedagógiai érzékre mutattak a statisztikai adatokkal és életből vett érvekkel támogatott fejtegetései az analfabétizmus megszüntetése érdekében. Nagy szaktudással és élénk színekkel ecsetelte az iskolán kívüli népművelés nemzeti nagy fontosságát s végül e tárgyakra vonatkozólag alapos javaslatot terjesztett elő, melyet közgyűlés egyhangúlag elfogadott. *Seress Ferenc* nek előadásáért hálás köszönetet szavazott közgyűlés.

Az előadások után *Szendy István* egyesületi főjegyző beszámolt a derecskei, berettyóújfalui és kabai tanítókör hasznos és eredményes működéséről. Titkári jelentésében hangsúlyozta, hogy a kálvinista tanítóság maradjon

hű múltjához s ha bár sérelmek és fájó mellőzések érik, emelkedjék felül az anyagi érdekeken és ne felejtse el, hogy Magyarországon a református iskola a fözsgyökeres magyar nemzeti iskola legerősebb oszlopa. De hogy a kálvinista tanítóság rendeltetésének megfelelőhessen s a nemcsak egy megtisztult világnézettel bíró keresztyén alapon álló, hazafias, magyar nemzetéket nevelhessen fel, e szent cél érdekében kell, hogy a kálvinista papság és tanítóság találja meg egymást. Önzés, dac, vagy rövidlátás ne zavarja egyik részről sem azt a gyönyörű és nemes együttes építőmunkát, melyre ma a lelkész és tanító hivatva van. Ha barátság és szeretet, egyetértés és kölcsönös megbecsülés fogja át a pap és tanító egymásba tett kezeit, áldásos ezen kezek munkássága, munkásságuknak édes gyümölcse!

A tetszéssel fogadott titkári jelentés után kiegészítette a közgyűlés a tisztikart, *Szendy István* eszlári ig. tanító, főjegyzőt titkárrá választotta. Betöltetett a két jegyzői állás, a számvizsgáló bizottság megválasztott és a választmányt 6 új taggal kiegészítették.

A szépen sikerült gyűlést a Hymnusz eléneklésével fejezték be. Sz. J.

Harangavatás Okányban.

A csonka nagyszalontai egyházmegyébe kebeleztet okányi református egyház f. évi május 17-én nagy ünnepet ült: 115 éves templomában (1809-ben kezdték építeni) ismét megszólalt a három harang s felzendült a teljesen átjavított orgonájának ékes harmóniája s a harangavatási ünnep befejeztére 1826-ban készült régi, de ez alkalomra átalakított és egészen kijavított toronyórája is megkezdte működését.

Már a kora reggeli órákban meglátszott a községen az ünnepi hangulat, mert amíg a szerelő a harangfelhúzáshoz az utolsó tennivalókat végzé, a község népe már csoportosult, a fiatalság gyülekezett, egyrészt a fehér ruhás leányok, másrészt szépen feldíszított lovakon a fiúk — kik mintegy ötvenen banlériumot alakítva, előbb a vasúthoz mentek a fúvó zenekar hangjai mellett a vendégek —, majd onnan a község szélére *Szabó István* esperes elé, ki *Gesztről* kocsin érkezett. Megérkeztek a kocsikon szintén eléje ment presbiterek és községi előljárók élén *D. Nagy Albert* községi bíró, presbiter üdvözlé, a lelkészlak kapujában pedig *Kincses Juliska* köszönté esperes urat, utóbbi egy csokrot nyújtván át neki. Beérkezte alatt tornyunk kis harangja jelezte érkezését s az ünnepély kezdetét.

A környékből összegyűlt papság is *Szabó István* esperessel az élén kivonult a templom előtt levő, gyönyörű kiállítású 367 és fél és 601 kg. súlyú „G” és „B” hangú két új haranghoz.

Megérkezett Zih Károly főszolgabíró, az okányi református egyház főgondnoka is, valamint a vidéki díszes vendégsereg s a szomszéd egyházak képviselői és községi kiküldöttek.

Jelen voltak a békésháti társegyházmegyéből Gönczy Béla egyházmegyei főjegyző vésztői, Papp Lajos szeghalmi, a saját egyházmegyénkből Percz István e. m. főjegyző körösnagyharsányi, Bay József e. m. jegyző zsadányi, G. Kiss Gyula sarkadkeresztúri, Téglás Ferenc mezőgyáni lelkészek és dr. Zsolnay Imre vésztői hitoktató lelkész, továbbá Jakó János e. m. tanácsbíró és Nagy Zoltán e. m. ügyész. A XC. Zsoltár 1. versének elénekzése után Szabó István esperes az új harangokat megáldotta, majd a kisebbikre Egri Mariska koszorút helyezvén. a gyülekezet a 183. dics. 1. versét énekelte el s a felhúzás megkezdett. Ennek megtörténtével a nagy harangra Elek Margit helyezett koszorút s a gyülekezet elénekelt a 183. dics. 3-ik versét s a nagy harang is a magasba szállt.

Ezután, míg a két harang a helyére tétett, feszült várakozásban telt el az idő, de amidőn a három harang megkondult: boldogan sietett a gyülekezet a templomba, melyet zsúfolásig megtöltött. A közének elhangzása után Percz István lelkész mondott magas szárnyalású imádságot, majd a közének alatt Papp Lajos szeghalmi lelkész lépett a szószékbe s Lukács ev. 9 : 57—62. textus alapján gyönyörű beszédet mondott a Krisztus követéséről. Utána Wezler „Szeretlek Isten véghetetlen“ kezdetű darabját énekelte Elek Sándor okányi lelkész Darab Lajos sarkadi kántor precíz orgona kísérete mellett. Ezután Téglás Ferenc imádsága emelte a hívek lelkét a jóságos Istenhez, végül a gyülekezeti közének elhangzásával a presbiterium a lelkési karral és az egyházmegye megjelent tisztviselőivel a lelkési hivatalban díszpresbiteri gyűlést tartott, Bay József zsadányi lelkész pedig ezalatt a templomban keresztelt 7 kisdédet.

A díszpresbiteri gyűlés után a templom kertjében levő „Hősök emlékszobra“ előtt Elek Sándor okányi lelkész mondott imádságot azon alapgondolatból kiindulva, hogy a háborúba elvitt harangok helyébe visszatért új harangok első sorban azoknak az emléket sírassák el, akik nem térnek vissza soha... Ezen istenitiszteletet is gyülekezeti közének nyitotta meg és zárta be, melyeket a templomban énekelt összes közénekkel együtt Elek Sándor lelkész irt ez alkalomra.

Délben mintegy 150 terítékes közebéd volt, melyen a első pohárköszöntőt Zih Károly főszolgabíró, az egyház főgondnoka mondotta Horthy Miklós kormányzó úrra, a másodikat Elek Sándor lelkész a vendégekre, a harmadikat Szabó István esperes az okányi egyházra és vezetőire. Beszéltek még Percz István, Papp Lajos, Gönczy Béla, Nagy Zoltán, Gulyás

Kiss Gyula, ki igazán szellemes dikciójában állandóan derült hangulatban tartotta hallgatóságát. A sikerült közebéd előkészítésén a presbiterok feleségei, a gondnokné s a lelkész neje buzgólkodtak.

A közebéd utáni hangulatnak délután 4 órakor az orgonahangversenyt bejelentő harangzúgás vetett véget, mely alatt a templom ismét megtelt díszes közönséggel. Az orgonahangversenyt Darab Lajos sarkadi organistakántor elragadó. művészi játéka vezette be. Utána Ladányi Teréz szavalta Debreczeni István „A két harang“ című költeményét (Debreceni Prot. Lap. 4--1924. sz.-ból), könnyekre fakasztván sokakat. Utána Elek Sándor lelkész Némethy Sándor kántor-tanító, Wetzel Endre főszolgabírói tisztviselő és Somogyi István okányi református kántor kvartetje következett, melyet orgonán Darab Lajos kísért. Előadták Szabolcska Mihály Révffy Géza által megzenésített „Hegyi beszéd“-jét. Azután Gulyás Kiss Gyula sarkadkeresztúri lelkész Márk ev. 9 : 17., 22., 23., 24. versei alapján gyönyörű biblia magyarázatot tartott, ki a harang nélkül néma, a sip nélkül harmónia vesztett templomokra célozván, ez ünnep alkalmából az örvendő gyülekezetre vonatkoztatva mondotta: „a hívőknek minden lehetséges!“ A mindvégig lebilincselő alkalmi beszéd után Darab Lajos művészi orgona száma, majd Szuhai Benedek ifj. Fövényessy Bertalan által megzenésített „Isten hatalma“ című bariton szólója következett, melyet Wetzel Endre, Darab Lajos orgonajátéka, Halász János és Némethy Sándor községi tanítók hegedűkísérete mellett énekelt. Végül Darab Lajos fenséges orgonajátékával a hangverseny bezárult. Este az iskola helyiségeiben fényesen sikerült bál volt, s Okány község népe egy szép nap emlékével lett gazdagabb.

Az okányi két új harang más egyházak harangjaival együtt a budapesti nemzetközi vásáron ki volt állítva s a 601 kg.-os a harangozásra felszerelt öt harang egyike volt. Megtekintette és meghallgatta a harangokat Horthy Miklós kormányzó őfőméltósága is s elismerését nyilvánította a csinos és elsőrendű haranggal bíró harangokért kiváló mesterüknek, Szlezák László harangöntőnek. Községünk népe is azon boldog nézetben van, hogy a kiállításon a legelső kitüntetésben részesült haranggyáros igazán megérdemelte e kitüntetést.

A harangok kg.-ja 19 kg. búzába került.

Hogy ez ünnepet megérhettük: egyedül Istené legyen a dicsőség.

Elek Sándor,
református lelkész.

Előfizetési és hirdetési díjakat, valamint egyáltalán lapunkat érdeklő bármely küldeményt továbbírtatásig a *Méliusz könyvesboltba* kérünk.

Magunk között.

A turáni átokról sokszor esik szó a magyarok közt és még többször tapasztaljuk ezt az átkot magunkon. Kivált köztünk, reformátusok közt és talán legkivált itt Debrecenben. Egyik fővárosi lap a múltkor arról cikkezett, hogy a színmagyar vidékek lakosságának nincs elég érzéke a bennünket környező ellenséges népektől fenyegető veszedelmek iránt; — mivelhogy nem látják és nem érzik közvetlen közelből az elsöprésünkre igyekvő áradat borzalmasan pusztító voltát. A mi kalvinista torzsalkodásainknak is ilyesmi lehet a magyarázata. Budapesten, Győrött, Kecskeméten, Szegeden van intenzív református egyházi élet. Szóval ott, ahol más vallásfelekezetek rettenetes túlsúlya percenként érzékelteti, hogy reformátusul tennmaradásunkért tennünk is kell valamit. Mi azt az elpusztíthatatlannak vélt erőnkben bizakodva, közömbösködünk, vagy ha nem, akkor egymás arcába markolászunk. Mert arra az áldozatra még csak készek vagyunk, hogy a magunkból lemondjunk valamennyiről. De arra, hogy a másiknak a gyarapodását elnézzük, már semmiképpen sem vagyunk hajlandók. Így aztán olykor jó bort verünk egymáson s mennél nyilvánosabban, annál jobban esik.

A természetet furkós bottal sem lehet kikergetni az emberből, mondja a régi közmondás és nekünk furkós bot sincs a kezünkben. Nem is ábrándozunk hát arról, hogy a közöttünk már szinte természetvé vált érdeskedést megszüntethessük. De legalább arra akarnánk alkalmat adni, hogy az egymás elleni panaszokat itt ennek a magunk lapjának a hasábjain intézzük el. Magunk között. Nem az egész világ előtt, az ellenünk mulattatására.

A debreceni egyházmegye derecskei konferenciája minden tekintetben sikerült és felemelő hatású volt. Annál inkább megütközést keltett aztán a jelenvoltak között, hogy valaki Debrecenből a konferencián megjelenvén, valami különlenyomatot osztogatott egyik debreceni helyi lap azon cikkeiről, amelyek a Pappszász-féle bizottsági munkálattal kapcsolatban a mi lapunk felvilágosító cikkeinek cáfolására tettek ott közzé. Ezekről a külön is lenyomott cikkekről mi annak idején elmondtuk röviden a magunk véleményét. Ugyanakkor megmondtuk azt is, hogy a cikkek irójának kár volt politikai napilaphoz fordulni, mert mi minden tisztességes célú és tisztességes hangú cikket készek vagyunk kiadni, ami csak erre a nagyfontosságú ügyre vonatkozik. S a mi lapunk elmegy minden paróchiára, nem kell különlenyomat költségébe sem keveredni. Hát akkor miért nem kell a különlenyomat osztogatójának ez az egyenes út? A különlenyomatot cikkeinkben foglalt vádak igazak vagy nem. Ha igazak: keresztyéni tett ország-világ előtt kipelegérezni a — bár megtévedt — testvérünket? Ha meg nem igazak, ott kinn a világban nem fogják-e a vád hangos hirdetőjének eljárását tévedésnél súlyosabbnak minősíteni?

Azért megint felajánljuk mindenkinek, akiknek a kollégiumi vagyonekkel, vagy a Pappszász-féle indítvánnyal kapcsolatban valami monzani valója van, ne másol, hanem a mi lapunkban mondja azt el. Ha magunk közt végezzük:

akkor vitatkozás. Ha mások előtt: akkor veszedés.

A politikai lapok nyilvánossága azért sem nekünk való, mert ezek a lapok sem intézményeinket, sem közügyeinket intéző embereink súlyát és jelentőségét, sem elveinket, sem céljainkat nem ismerik, sem a mi köreinkben használt hangok skálájával nincsenek tisztában. Ez is egyik nagy mulasztásunk, amelynek a felelősét azonban ne keressük, csak állapítsuk meg a tény, hogy a fővárosi és vidéki politikai napilapok csaknem kivétel nélkül, még a református többségű városokban is, teljesen tájékozatlanok a református egyházi dolgok felől. Jól emlékszem, hogy az a fővárosi napilap, mely vagy két évtized előtt úgy viselte magát, mint ha a protestáns érdekek hivatott szószólója volna, még odáig sem tudott eljutni, hogy akár csak egy alkalommal is hibátlanul tudta volna közölni egyházunk vezérembereinek a — neveit. Ma sincs ez másképpen. A különböző egyházi feladatkörökről s azok értékéről éppen nincs fogalmuk sem. Ezért aztán igen sokszor úgy is járhatnak, mint a falusi ember, aki az egyszerű uniformisba öltözött császár-királyt rendőrnek, a cifraruhás tűzoltófőparancsnokot meg császárnak nézte. Ezért is jobb, ha itt magunk közt beszélünk meg minden fontosabb kérdést. Mi magunk legalább tudjuk, hogy melyik a császár, melyik a tűzoltó.

Halottaink

Nagy halottak. A testvér ágostai hitvallású evangélikus egyháznak két nagynevű és gazdag érdemű agg munkása halt meg a közel napokban. Scholcz Gusztáv, bányakerületi volt püspök, aki magas kora miatt már több év óta nyugalomba vonulva élt, 83 éves korában meghalt és július hó 15-én temették el a budai várbeli ág. hitv. evangélikus templomból. Az egyház adminisztrációjában szerzett sok érdeme fentartja emlékét. Meghalt Csengey Gusztáv is, ugyancsak 83 éves korában, Miskolcon, ahol szintén július 15-én temették el. Csengey előbb aszódi gimnáziumi, majd eperjesi theol. tanár volt és mint tudós is a kiválók közé tartozott, azonkívül pedig mint költő tette ünnepeltté nevét. Fogoly lengyel című verse a legnépszerűbb szavaló költemények közé tartozott évtizedeken keresztül. Irodalmi érdemeit a legelőkelőbb irodalmi társaságok is méltányolták. Az Urban elköltözötték emléke legyen áldott.

Papp Gusztáv hajdusámsoni lelkész, aki hosszabb idő óta betegeskedett, július 13-án elköltözött az élők sorából. A megboldogult egykor a legkiválóbb diákok közé tartozott, kollégiumunknak szeniora is volt. Előbb diószegi lelkész volt s onnan mintegy két évtized előtt ment mostani állomására, ahol, éppen úgy, mint előbbi működési helyén, nagybecsülték és őszintén szerették a csendes, komoly munkának élő lelkiismeretes jó papot. Legyen emléke áldott.

Kulin Sándor kir. kuriai bíró, a pápai egyházmegye gondnoka július 5-én meghalt Budapesten s július 8-án temették el nagy részvét mellett. A boldogult a szatmármegyei Kulin-család sarja, Kulin Imrének, debreceni egyházmegyénk gondnokának unokatestvére volt s tanulmányait a

Magunk között.

A turáni átokról sokszor esik szó a magyarok közt és még többször tapasztaljuk ezt az átkot magunkon. Kivált köztünk, reformátusok közt és talán legkivált itt Debrecenben. Egyik fővárosi lap a múltkor arról cikkezett, hogy a színmagyar vidékek lakosságának nincs elég érzéke a bennünket környező ellenséges népektől fenyegető veszedelmek iránt; — mivelhogy nem látják és nem érzik közvetlen közelből az elsöprésünkre igyekvő áradat borzalmasan pusztító voltát. A mi kálvinista torzsalkodásainknak is ilyesmi lehet a magyarázata. Budapesten, Győrött, Kecskeméten, Szegeden van intenzív református egyházi élet. Szóval ott, ahol más vallásfelekezetek rettenetes túlsúlya percenként érzékelteti, hogy reformátusul tennem maradásunkért tennünk is kell valamit. Mi itt az elpusztíthatatlannak vélt erőnkben bizakodva, közömbösködünk, vagy ha nem, akkor egymás arcába markolászunk. Mert arra az áldozatra még csak készek vagyunk, hogy a magunkból lemondjunk valamennyiről. De arra, hogy a másoknak a gyarapodását elnézzük, már semmiképpen sem vagyunk hajlandók. Így aztán olykor jó bort verünk egymáson s mennél nyilvánosabban, annál jobban esik.

A természetet furkós bottal sem lehet kikergetni az emberből, mondja a régi közmondás és nekünk furkós bot sincs a kezünkben. Nem is ábrándozunk hát arról, hogy a közöttünk már szinte természeté vált érdekeskedést megszüntethessük. De legalább arra akarnánk alkalmat adni, hogy az egymás elleni panaszokat itt ennek a magunk lapjának a hasábjain intézzük el. Magunk között. Nem az egész világ előtt, az ellenességünk mulattatására.

A debreceni egyházmegye derecskei konferenciája minden tekintetben sikerült és felemelő hatású volt. Annál inkább megütközést keltett aztán a jelenvoltak között, hogy valaki Debrecenből a konferencián megjelenvén, valami különlenyomatot osztogatott egyik debreceni helyi lap azon cikkeiről, amelyek a Pappszász-féle bizottsági munkálattal kapcsolatban a mi lapunk felvilágosító cikkeinek cáfolására tettek ott közzé. Ezekről a külön is lenyomott cikkekről mi annak idején elmondtuk röviden a magunk véleményét. Ugyanakkor megmondtuk azt is, hogy a cikkeik irójának kár volt politikai napilaphoz fordulni, mert mi minden tisztességes célú és tisztességes hangú cikket készek vagyunk kiadni, ami csak erre a nagyfontosságú ügyre vonatkozik. S a mi lapunk elmegy minden paróchiára, nem kell különlenyomat költségébe sem keveredni. Hát akkor miért nem kell a különlenyomat osztogatójának ez az egyenes út? A különlenyomatot cikkeikben foglalt vádak igazak vagy nem. Ha igazak: keresztyéni tett ország-világ előtt kipelegérezni a — bár megtévedt — testvérünket? Ha meg nem igazak, ott kinn a világban nem fogják-e a vád hangos hirdetőjének eljárását tévedésnél súlyosabbnak minősíteni?

Azért megint felajánljuk mindenkinek, akiknek a kollégiumi vagyonkezeléssel, vagy a Pappszász-féle indítvánnyal kapcsolatban valami mondanivalója van, ne máshol, hanem a mi lapunkban mondja azt el. Ha magunk közt végezzük:

akkor vitalkozás. Ha mások előtt: akkor veszedelés.

A politikai lapok nyilvánossága azért sem nekünk való, mert ezek a lapok sem intézményeinket, sem közügyeinket intéző embereink sütyát és jelentőségét, sem elveinket, sem céljainkat nem ismerik, sem a mi köreinkben használt hangok skálájával nincsenek tisztában. Ez is egyik nagy mulasztásunk, amelynek a felelősét azonban ne keressük, csak állapítsuk meg a tény, hogy a fővárosi és vidéki politikai napilapok csaknem kivétel nélkül, még a református többségű városokban is, teljesen tájékozatlanok a református egyházi dolgok felől. Jól emlékszem, hogy az a fővárosi napilap, mely vagy két évtized előtt úgy viselte magát, mint ha a protestáns érdekek hivatott szószólója volna, még odáig sem tudott eljutni, hogy akár csak egy alkalommal is hibátlanul tudta volna közölni egyházunk vezérembereinek a — neveit. Ma sincs ez másképpen. A különböző egyházi feladatokról s azok értékéről éppen nincs fogalmuk sem. Ezért aztán igen sokszor úgy is járhatnak, mint a falusi ember, aki az egyszerű uniformisba öltözött császár-királyt rendőrnek, a cifruvás tűzoltó-főparancsnokot meg császárnak nézte. Ezért is jobb, ha itt magunk közt beszélünk meg minden fontosabb kérdést. Mi magunk legalább tudjuk, hogy melyik a császár, melyik a tűzoltó.

Halottaink

Nagy halottak. A testvér ágostai hitvallású evangélikus egyháznak két nagynevű és gazdag érdemű agg munkása halt meg a közel napokban. Scholcz Gusztáv, bányakerületi volt püspök, aki magas kora miatt már több év óta nyugalomba vonulva élt, 83 éves korában meghalt és július hó 15-én temették el a budai várbeli ág. hitv. evangélikus templomból. Az egyház adminisztrációjában szerzett sok érdeme fentartja emlékét. Meghalt Csengey Gusztáv is, ugyancsak 83 éves korában, Miskolcon, ahol szintén július 15-én temették el. Csengey előbb aszódi gimnáziumi, majd eperjesi theol. tanár volt és mint tudós is a kiválók közé tartozott, azonkívül pedig mint költő tette ünnepléte nevét. Fogoly lengyel című verse a legnépszerűbb szavaló költemények közé tartozott évtizedeken keresztül. Irodalmi érdemeit a legelőkelőbb irodalmi társaságok is méltányolták. Az Urban elköltözött emléke legyen áldott.

Papp Gusztáv hajdusámsoni lelkész, aki hosszabb idő óta betegeskedett, július 13-án elköltözött az élők sorából. A megboldogult egykor a legkiválóbb diákok közé tartozott, kollégiumunknak széniora is volt. Előbb diószegi lelkész volt s onnan mintegy két évtized előtt ment mostani állomására, ahol, éppen úgy, mint előbbi működési helyén, nagyrabecsülték és őszintén szerették a csendes, komoly munkának élő lelkiismeretes jó papot. Legyen emléke áldott.

Kulin Sándor kir. kuriai bíró, a pápai egyházmegye gondnoka július 5-én meghalt Budapesten s július 8-án temették el nagy részvét mellett. A boldogult a szatmármegyei Kulin-család sarja, Kulin Imrének, debreceni egyházmegyénk gondnokának unokatestvére volt s tanulmányait a

debreceni kollégiumban végezte. Halála érzékeny vesztesége egyházi életünknek, melynek hűségese munkása volt.

Különfelek

Még egy kis türelmet kérünk olvasóinktól a lapunk további sorsai illető tájékoztatás tekintetében. Az etekintetben való előkészítések sokkal lassabban haladhattak, mint reméltük és a berendezkedés még most sem teljesen kész. Egyelőre tehát ez a számunk is a régi szerkesztőséggel jegyezve jelenik meg. Két hét alatt minden tárgyalást teljesen befejezhetünk s augusztus 1-én, amikor a legközelebbi kettős szám megjelenik, már az új vezetőséggel mutatkozik be. Most tehát csak annyit közölhetünk, ami már eddig is bizonyos, hogy a lap ezentúl is magántulajdonban marad, függetlenül bármely egyházi hatóságtól vagy szervezettől, továbbá, hogy szerkesztőségéből sem dr. Kun Béla, sem dr. Erdős Károly nem válik meg, hogy a szerkesztőségbe belép dr. Révész Imre is. A munkakörök miként megosztása és egyéb részletek tekintetében a tájékoztatást a lap legközelebbi száma adja meg.

Az Országos Református Lelkészegyesület ez év konferenciája Kecskeméten lesz, augusztus 20—25. napjain. A rendkívül gazdag és értékes programmú konferencia nemcsak a lelkészek, hanem minden református egyháztag figyelmét megérdemli. Különösen felhívjuk a lelkészek figyelmét erre a konferenciára. A lelkészegyesületi konferenciákon eddig is több lelkész feleségestül együtt jelent meg. Kecskeméten pedig valamennyinek így kellene megjelenni. Mert Kecskeméten a protestáns nőegylet olyan gyönyörű munkát végez, hogy abból mindenki áldásosan tanulhat. Az is, aki hasonló szép munkában már eddig is forgozódt.

A debreceni egyházmegyei lelkészegyesület derecskei konferenciáján F. Varga Lajos elnöki megnyitóján kívül Ördög Lajos pocsjai és Ferenczy Károly bihartordai lelkészek tartottak értékes előadásokat. Csighy Andor imádkozott, dr. Szász Imre pedig predikált. Veress Bálint helyett, aki 22 évi érdemes működés után lemondott jegyzői tisztéről, az egyesület jegyzőjévé dr. Szász Imre monostorpályi lelkész választották meg.

Dobó Sándor nyugalomban. A magyar református tanítóság egyik legjellegzetesebb alakja, Dobó Sándor hajduböszörményi igazgatótanító, negyvennégy esztendei szolgálat után nyugalomba vonult. Dobó olyan sok munkakört töltött be a magyar református egyházi és iskolai életben, hogy nyugalomba lépése sokfelé ad gondot helyének miként és kivel betöltése tekintetében. Minden biztonnal tanítónak is a legkiválóbbak közé tartozott, hiszen a Magyar Tudományos Akadémia különben nem tüntette volna ki a Wodianer-jutalommal. De egyéniségét pregnánsan elsősorban a tanítóság érdekében folytatott lelkes és sohasem csüggedő buzgólkodása teszi. Ezért emelte a református és az egész hazai tanítóság a legelőkelőbb pozíciókba, amiket a népiskolai tanítónak ellehet érni. Az érdemes régi munkást, aki a lapcsinálásban is kollegánk, szíves szeretettel búcsú-

tatjuk el az aktív munkakörből, kívánva minden jót és egészséget a nyugalom derűs napjaira.

Új tanárok a sárospataki kollégiumban. A tiszáninneri egyházkerület június hó 8-án tartott közgyűlése a sárospataki theologia-akadémia újszövetségi tanszékére dr. Mátyás Ernő theol. magántanárt választotta rendes tanárrá. A H. Bathó János nyugalomba vonulásával megüresedett ének és zenetanári tanszékét egyelőre helyettes tanárral töltötték be, ideiglenes megbizással, Kovács Béla tanárjelölt személyében. Az ősi kollégium új munkásainak áldást és szerencsét kívánunk.

Rohoska József, sárospataki volt theol. tanár érdekében a tiszáninneri egyházkerület negyvenkét lelkésze kérvényt adott be az egyházkerületi bírósághoz, kérve ügyének perújítással újrafelvételét. A bíróság nem adott helyet a kérelemnek. Szintgy elutasította az egyházkerületi bíróság Nagy Lajos volt főgimnáziumi tanár perújítási kérelmét is.

Theológus ifjaink június 26-tól 30-ig Dunavesssén tartottak konferenciát, melyen ötvenhat hittanhallgató és négy theol. tanár vett részt. Debrecenből Csikesz Sándor egyetemi tanár. A konferencia a résztvevőknek nagy lelki épülésére szolgált. Július 6-án pedig a Soli Deo gloria szövetség zánkai konferenciája vette kezdetét, melyen Kiss Ferenc egyetemi tanár volt Debrecenből jelen. Ugyanez a diákszövetség Budapesten és Kápolnásnyéken is tartott konferenciát.

A sárospataki tanítóképző-intézetnek újból református intézetté átvételét mondta ki a tiszáninneri egyházkerület közgyűlése. A terv az, hogy már az 1926—27. iskolai évben egyházunk hatósága alatt fog működni az intézet. Nagy örömmel adunk hírt erről az elhatározásról, mert a tanítóképzés valóban a legelsőrangú egyházi feladatok közé tartozik.

Lelkészeiktatás. Megható egyházi ünnepségben volt része június 28-án a magosligeti református kis gyülekezetnek. Mint a kiszáradt föld és a lankadt mező a jótékony, áldott esőt, úgy várták a magosligetiek az új Timótheust, a szép egyetértéssel megválasztott Porzsolt Lajos tiszabecsi hely. lelkészt, akit még április elején, éppen virágvasárnapján választottak meg papjuknak. A beiktatást Szász Tihamér uszkai lelkész, mint esperesi megbízott végezte. Majd az új lelkész tartotta meg Lukács 9. r. 2. v. és Filip 1. r. 27. v. alapján aktuális vonatkozásokkal átszótt, szónoki érzékkel fölépített, értékes gondolatokkal bővülő beköszönő beszédét. Istentisztelet után nyomban ott bent az Istenházában presbiteri diszgyűlés volt, amelyen Szász Tihamér uszkai lelkész ajánlotta még egyszer az új lelkészt a gyülekezet jóindulatába s utána pedig az új lelkész kérte a vele való együttműködésre a gyülekezetet. Ez után az iskola tágas tantermében volt közeled, melyen vidéki vendégek és a presbiterium tagjai vettek részt. A kellemes hangulaban eltöltött közeled alatt Orosz Kálmán tiszacsései lelkész beszélt arról a szép egyetértésről, amely megnyilatkozott a gyülekezet részéről, amikor az új lelkészt választotta. Adjon Isten ezen trianoni határon fekvő, határától legnagyobb részben megfosztott kicsiny egyháznak erősödést, gyarapodást, lelkészenek eredményes munkálkodást. (O. K.)

A királyhágoementi református egyházak, a mi egyházkerületünknek oláh uralom alá elszakított részei, legutóbb tartott egyházkerületi közgyűlése tiltakozott az ellen, hogy egyházi gyűléseiken a kormány hatósági képviselője szükségképen megjelenjék. Elvégre megegyezés történt a püspöki állás betölthetése tekintetében, amit az államkormány előbb nem akart megengedni. A püspöki tiszt egyedüli jelöltje Sulyok István volt bihari esperesünk, akit az egyházak bizalma már egy ízben megtisztelt a választással, amit azonban a kormány nem ismert el érvényesnek.

A lancasteri református főiskola tanárát, Tóth Sándort, aki kollégiumunknak volt kiváló tanítványa, a lancasteri egyetemen a theologia doktorává avatták.

Hézszer Emilt, a tállyai református egyház lelkészét meleg és szép ünneplésben részesítették negyven éves szolgálata alkalmából.

A Kálvinisták Templomegyesülete távozó titkárát, Nagy Lajos sárándi lelkészt szép ajándékkal lepték meg a Templomegyesület tagjai. Díszes kötésű bibliát és énekes könyvet nyújtottak át neki emlékül, melyben aranybetűs nyomással van megörökítve a buzgó és hűséges titkár iránt érzett általános szeretet. A jeles ifjú pásztorunk az elismerés e szép megnyilvánulásához őszintén gratulálunk.

A szegedi református egyházi énekkar július 19-én, gazdag műsorú hangversenyt rendez az ottani református iskolában s részt fog venni a soproni országos dalversenyen is. Örömmel állíthatjuk el lelkünkkel a szépen munkálkodó szegedi egyház e derék társadalmi szervezete ilyen eteljes életnyilvánulása.

A leánykálvineum kékli tanácsának június 25-én tartott ülésén megállapították a feltételeket, amelyek mellett az intézet a nyíregyházi leány-internátusi épületet tulajdonosi megszeresheti. A feltételeket a két szabolcsi egyházmegye, mint az épület tulajdonosai, közgyűlésének kell elfogadni, amihez alig férhet kétség. Így e nagyjelentőségű országos intézet a maga hajlékában kezdheti meg működését.

A Kálvineum intézeteinek fűtése tekintetében nagy jelentőségű és igen életrevaló indítványt tesz közé Bartha László esperes a Lelkészegegyesület legutóbbi számában. Eszerint, ha egyházaink a tüzelőfa szükségletüket az ő példája nyomán a Helvetia részvénytársaság útján szerzik be, a rendelt famennyiség két százalékát kiköthetik a Kálvineum javára. Az esperes úr azt írja, hogy az ő megrendelése nyomán már két vagon ingyen tüzfához jut a Kálvineum. Tekintve, hogy a Helvetia részvényei csaknem kivétel nélkül református egyházak és egyesek kezén van, ennek az eljárásnak csakugyan kettős haszna lesz.

A debreceni felsőleányiskola ebben az esztendőben száz esztendő. Alapítását 1825-ben mondotta ki a presbiterium. Persze akkor csekélyke volt a kezdet, sőt még a mi emlékezetünkre is elég egyszerű keretek között mozgott a nőképzés a debreceni „Dóczi-intézet”-ben, amely azonban az akkori általános színvonalnak megfelelő volt. Az utolsó három évtized tulajdonképpen a felső leányiskola rohamos fejlődésének ideje. Mint köz-

tudomású, most az elemi osztályokon kívül teljes leányközépiskola, tanítónőképzőintézet és polgári leányiskola teszik ki a régi felső leányiskolát, amelynek egységét a közös internátus tartja fenn. No meg aztán a közös épület, aminek azonban egyik intézeti ág sem örül. Mert hiszen nagyon jó mindegyik iskola, amelyik itt elhelyezve van, de így együtt mégis sok a jóból. Az intézet igazgatótanácsa is tudja ezt és évek óta igyekszik megtalálni az elkülönítés és megfelelőbb elhelyezés módját. Reméljük, közelesen sikerül leküzdeni az elsősorban anyagi természetű nehézségeket. A zsúfoltságnak azért van valami előnye is. Impozáns látvány az, mikor a hatalmas leánysereg összegyűl a közös iskolai ünnepélyeken. Az idei évzárót különösen ünnepélyessé tette a százéves fordulóról megemlékezés. Konczné Karácson Ottilia mondott ebből az alkalomból nagyszerű ünnepi beszédet, meg és így nem áll módunkban közölni. A páratlan kiválóságú igazgató mellett, aki az internátusban mint Tili néni szintén dirigál, a másik két intézeti ág élén dr. Papp Ferenc és Vekerdyné Király Ilona állanak. Mindketten ismert és jeles munkásai a református oktatás ügyének.

Hírek a szatmári egyházmegyéből. Június hó 24-én iktatta be nt. Sípos József esperes a kispaládi egyház rendes lelkészül Tóth Ferenc megválasztott lelkészt. A gyönyörű templomban ott volt a falu összes népe, hogy üdvözölje az új lelkészt, mint az egyház küldöttjét. Ugyanakkor lesz nyilvánvalóvá, hogy néhai Nagy Elek volt kispaládi lelkész halálával megüresedett egyházmegyei tanácsbírói állásra beadott 61 szavazathól 58-al Jánossy Sándor választott meg. Világi tanácsbíróul pedig Szegedi Antal, darnói földművelő választott meg.

Felhőszakadás, jégverés. Szomorúan emlékeztetés napja fog maradni július 6-ika Vámosoroszi község lakosságának. Nagyhirtelenséggel déli 10—12 óra között óriási vihar közeledett, miből jéggel vegyes két óra hosszáig tartó felhőszakadás lett. Az egész határ csaknem méteres víz alatt állt. A lekaszált takarmányokat elsodorta az áradat. Terményekben, kerti veteményekben, szárnyas állatokban kiszámíthatatlan kár érte a már több év óta csapás sújtotta lakosságot. Az alacsonyabb fekvésű házak, valamint pincék megteltek vízzel. A mezőn kint rekedt embereket lóháton kellett hazaszállítani. Ilyen ítéletre a faluban senki sem emlékezik.

Így írják ezt nekünk Vámosorosziból. De a napilapokból más hasonló csapásokról is értesülünk. Mátészalka egész környékét tönkretette a jégeső. Biharmegyében, Kismarján és vidékén szintén ítéletidő volt július 5-én. Baranyamegyéből is azt olvassuk, hogy szőlőt, gyümölcsöt, termést, mindent elpusztított a vihar és jéges eső. Bizony hogy rossz időket élünk.

Amerikai vendégek Debrecenben. Július 12-én és 13-án Darlington amerikai episzkopális egy-

házbeli püspök volt Debrecen meglátogatni. A nagytemplomban szólt is a gyülekezethez. Ott nyújtotta át Baltazár püspöknek az amerikaiak ajándékát, egy díszes bibliát, mit Baltazár püspök egy szintén díszes kivitelű magyar énekeskönyvvel viszonzott. Darlington püspök beszédeit dr. Erdős Károly lelkészkepzőintézeti igazgató tolmácsolta. Július 15-én pedig dr. Beach Silvester egyetemi tanár és Herron Károly theologiai tanár, mint az amerikai presbiteriánus egyház küldöttei jártak Debrecenben, ahol őket a távollevő püspök helyett dr. Révész Imre egyházkerületi főjegyző fogadta. Este 6 órakor az egyházi tanácssteremben mondtak beszédet a presbiterium megjelent tagjaihoz, melyet dr. Tankó Béla egyetemi tanár tolmácsol.

Lebontják a Kistemplomot. A történelmi nevezetességű kistemplom, amelyben az 1860 januári tiltakozó egyházkerületi gyűlést tartották, s amelyben Magyarország legkiválóbb református predikátorai hirdették az Úr igéit, nagyot sülyedt a földbe, bolthajtása megrepedezett és a megkérdezett szakértők azt állítják, hogy a helyreállítása nem remélhető, sőt az sem bizonyos, hogy a javítási munkálatok egyáltalán keresztülvihetőek-e veszedelem nélkül. Ilyen körülmények közt a presbiterium kénytelen volt kimondani a templom lebontását. Addig, míg az új templom felépül, a nagytemplomban minden vasárnap két istentiszteletet tartanak, délelőttiként 9 és 11 órakor. A lebontásra ítélt templom újra felépítésénél két egymással ellentétes szempont fog szemben állani. Egyik a város szépítésének kérdése, ami a templom helyének így csak úgyan komoly figyelmet érdemel. A másik az az érdek, hogy az Istenhez vágyakozók minél előbb egybeseregülhessenek az Urnak szent hajlékában. Valamikor szin állott a kistemplom helyén és ebben a szinben imádták eleink a mindnyájunk igaz atyját. És imádták olyan igazán és olyan tiszta szívvel, hogy cédrusfával kirakott és pómagránátokkal ékesített fényes templomban sem imádkozhattak volna nagyobb áhítattal. Amiből egyáltalán nem azt a következtetést akarjuk levonni, hogy a kistemplom helyére, a város közepére, állítsunk megint szin. Nem, oda díszes és szép templomnak kell majd következni. De míg ezt elérhetjük: építsünk a város kevésbé szembeötlő helyein kevés költséggel egyszerű kis templomokat, amelyek igenis puritánok lesznek talán, de sok ezer embernek adják meg a lelki boldogságot. Mert a seregek Istenének tornácaiba sokkal forróbban égve vágyakoznak azok a kerteségi, meg telepi lakosok, akiknek a számára e kicsiny tempomok épülnének, mint a piac előkelő népe. És azokat, akiket e kicsiny templomokban összegyűjthetnénk, ha mi nem gyűjthetjük össze, majd a tagadás és hitetlenség küszöbön leselkedő szelleme fogja összegyűjteni.

Felvétel internátusba. Debrecen legszebb pontján, egy holdas kertben van a tiszántúli református egyházkerület főfelügyelete alatt álló Andaházy—Szilágyi Mihály-féle nevelőintézet. Élelmezés egyelőre nincs. A növendékek a kollégiumi konviktusba járhatnak étkezni. Agyneműt maguk noznak. Lakás, fűtés és világítás díja havi 15 arany korona, amely két részletben fizetendő. Jó előmenetelű, igazolt rokonok kedvezményt kaphat-

nak, idegenek csak kivételesen. Csak a debreceni református gimnázium növendékei vehetők fel. Folyamodások a gimnázium igazgatóságához küldendők augusztus 15-ig. Bélyeggel ellátott kérdésekre dr. Szeremley Béla bennlakó felügyelőtanár válaszol.

A kunszentmártoni gimnázium vallásstanárává Szepesi Pál választott.

A református tanítók evangéliumi szövetsége július 9—12. napjain tartotta első nyári konferenciáját Tahitófaluban. Jól esik hirt vennünk a nemzeti kultúra nagyjelentőségű munkásainak e mozgalmáról:

Lelkészárvákat, különösen leánygyermeket el tudok helyezni. A Kőszeghy-árvák ügyében kibocsátott kéresem kapcsán annyi jólelkű család jelentkezett az árvák elfogadására, hogy a jelekből megállapíthatólag 5—6 árvát könnyűszerrel tudnék örökbe adni. Felkérem lelkésztársaimat, figyelmeztessék erre a lehetőségre azokat a lelkészövegyeket, kik körülményeiknél fogva gyermekeik jövőjét ezen az úton tudnak legjobban biztosítani. — Minden enémű megkeresés hozzám intézendő.

K. F.

A berettyóújfalui Kálvineum-ünnepélyről, melyről már régebben megemlékeztünk, kissé el-késve kaptunk részletes tudósítást. Erre most már nem térünk vissza, csak a felülfizetők névsorát közöljük: Felülfizettek: Dr. Miskolczy Pál 500, dr. Hajdu Gyula 300, dr. Magyar Sándor 2/9, Nadányi Pál, dr. Fráter László 250—250, Baranyi András és Reszeghy Lajos 200—200, dr. Nagy Sándor 170, dr. Eröss Istvánné, Gyány Ferenc, Nyiri István, Gulvás Bálint és neje, dr. Fekete Ferencné, özv. Nadányi Karolyné, Trajanovius Antai 100—100, Mihlye Lajos 80, Réthy Kálmán 70, Nadányi Pál 60, Fényes Akos, Kinter Mihály, Márton Géza, Kovács Elemér, vitéz Szilárd Zoltán, özv. Kabay Béláné, Gyenes György, Géczy Lajos, Ács Jenő, Brózik Dezső, Kéry Imre, N. N. 50—50, dr. Fényes Pál 400, Indrikovics Sándor, N. N. 30—30, Kiss Antal, B. B. 25—25, Balogh József, Tóth István, Vargha mérnök, Karacs Imre 20—20, dr. Fényes Akos 15, Tóth Sándor, N. N. 10—10 ezer, összesen 3.865,000 koronát.

Polgári iskolai tanuló, ki a hajduböszörményi református polgári leányiskola tanulója akar lenni, úri családnál ellátást és feltétlenül gondos nevelést nyerhet. Felvilágosítással szolgál H. Fekete Péter igazgató.

Iskolai értesítőket már kaptunk néhány helyről. A legközelebbi számban fogjuk ezeket ismertetni.

Szerkesztői üzenetek.

M. L. Gáborján. O. K. Tiszaeséce. A tudósítást köszönjük. A lap terjedelmére tekintettel kissé kénytelenek voltunk rövidíteni. Máskor is kérjük.

Sz. I. Geszt. Kérünk kevés türelmet. Törszüke miatt csak most tudtunk rá sort keríteni. A bő kivonatban közlés után a kéziratot visszaküldjük.

Lapunk minden barátját kérjük, hogy lapunkat minden közérdekű eseményről tájékoztatni szíveskedjenek. Viszont mi minden kérdésben adunk választ a szerkesztői üzenetekben s készséggel állunk segítségére minden központi igazgatási vagy iskolai ügy elintézésében.

Hivatalos értesítés.

A tiszántuli református egyházkerület püspökétől
1416—1925.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Tudomásul vétel és mihez tartás céljából közlöm az egyetemes konvent 242—1925. szám alatt hozott határozatát a következőkben:

„Olvasatott a dunántúli egyházkerület elnökségének 1925. május 12-én 1131—1925. sz. a. kelt előterjesztése a káplántartási díjak és segédlelkeszi kongruának negyedévi utólagos részletek helyett havi előleges részletekben való kiutalása iránt. — Az egyetemes konvent a maga részéről is szükségesnek tartja a havonkénti előleges részletekben való utalványozást, ez okból felkéri az elnökséget, hogy az utalványozást 1925. július hó 1-től kezdve — a fedezet megléte esetén — ily módon méltóztassék teljesíteni.

Ehhez képest a segédlelkeszek szolgálati kimutatásait az esperesek 1925. július hó 1-től kezdve minden hó 1. napján terjesztik fel három egyező példányban püspökükhez s a következő hó 1. napján tényleg fennálló állapotot tüntetik fel s az utalványozásnál a hónap közben előforduló változások figyelembe vételével megadják. Ugy a káplántartási díj, mint a segédlelkeszi kongrua, mindenkor az igény megjelölését követő hó 1. napjától folyósítandó. Utólagos utalványozásnak helye nincs. A püspökök a kimutatásokat — összesítés kíséretében — minden hó 5-ig terjesztik fel az egyetemes konventre s onnan az utalványozás 10-ig történik.

A járandóságok közvetlenül küldetnek meg a jogosultaknak, akik nyugtáikat a vall.- és közokt. miniszteriummal szemben leendő elszámolás céljára esperesük és püspökük útján küldik be az egyetemes konventre. A nyugtákat a püspökök havinkint küldik be.

Akinek nyugtája kellő időre be nem érkezett, a következő havi utalványozásnál végtelg figyelmen kívül hagyandó.

Felhatalmaztatik az elnökség, hogy új szolgálati kimutatásokat készíttessen s az eddig használt nyomtatvány hátlapján közölt Tudnivalókat e határozatban foglaltakhoz képest módosíthassa.

Debrecen, 1925. július 2.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

1420—1925. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Az egyetemes konvent 1925. június 9-én 43. szám alatt hozott határozatának alább következő 6. pontját amidőn közlöm, egyben kérem hogy azt az egyházközségek tudomására hozni méltóztassék.

„Az egyetemes konvent a bizottság határozati javaslatának a közalapi járulékok kulcsának emelésére vonatkozó részét a napirendről — Antal Géza dr. indítványára — leveszi és kimondja, hogy az 1925. évre is fejenként 50 korona közalapi járulék fizetendő s hogy az 1924. évi kivetés az 1925. évre is érvényes.

Megjegyezni, — minthogy a járulékok az előző évvel teljesen azonos összegben lesznek kivetendők, — járulékkimutatás készítése és felterjesztése az 1925. évre mellőzendő.

Debrecen, 1925. július 1.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dezső,
pü.pök.

Pályázat.

Az öcsödi református egyház pályázatot hirdet a Körözsön túli I—VI. osztályú vegyes iskola halálozás által megüresedett tanyai rendes tanítói állomásra, mely a községtől 4 kilométerre fekszik.

Fizetése: Az egyház pénztárából a 122.000—1922. évi miniszteri rendelettel megállapított, havonkénti fizetendő összeg. Egy kat. hold szántóföldnek az iskola udvaránál használt négy száz négyszögöl föld kivételével, szabad használatra, melynek adóját az egyház fizeti. Tisztes lakás, mellékepekkel. Megfelelő állami segély.

Kötelesség: A mindennapos iskolák növendékek oktatása egyházkerületi tanterv szerint. Az ismétlősök tanítása a község által fizetendő külön díjazásért. A lelkész által tartandó istentiszteleten kántori teendők végzése: a helyi missziói munka a felnőttek, valamint az iskolás növendékekkel végzése utasítás szerint. — Csak okleveles, református vallású férfitanítók pályázhatnak. B) listás, menekült tanítók figyelembe vétetnek. Kellőleg felszerelt okmányok melyek között a kommun alatti viselkedésről szóló bizonyítvány nem hiányozhatik, agusztus 16-ig lelkészi hivatalhoz beküldendők. Állás szeptember 15-re elfoglalandó.

Öcsöd, 1925. július 12.

Református Iskolaszék.

Pályázat.

A fehérgyarmati református egyháznál lemondás folytán megüresedett VII. sorszámú férfitanítói állásra pályázatot hirdetek. Javaldalma: 1. A fizetési osztályoknak és fokozatoknak megfelelő törvényszerű készpénzfizetés, részben az egyház pénztárából, részben állami segélyből. 2. Törvényszerű lakbér. Kötelességek: 1. Iskolaszék által reá bízott osztály, vagy osztályok vezetése. 2. Orgonista-kántor betegsége vagy akadályoztatása esetén annak az istentiszteleteken díjtalan s a temetéseken pedig díjazás melletti helyettesítése. 3. Belmissziói munkában való közreműködés. 4. A községi

iparostanonciskolánál legalább heti 3—5 órán a vall.- és közokt. miniszter úr által megállapított óradíjért rajz, vagy közismereti tárgyakat tanítani. Csak orgonázásban és éneklésben jártas jóhangú férfitanítók pályázhatnak. Református vallású férfi tanítók keresztlevéllel, oklevéllel, működési, honossági és a kommunizmus alatt tanúsított magatartásukat igazoló bizonyítványokkal ellátott kérvényüket alulírott iskolaszéki elnökhöz küldjék. B) listára helyezett, vagy más menekült érdemes, valamint próbaéneklésre és orgonázásra saját költségükön megjelenő ianerők a választásnál előnyben részesülnek. Pályázati határidő 1925 augusztus 10. Az állás 1925 augusztus 26-án elfoglalandó.

Kézy Ignác,

református lelkész, isk. sz. elnök.

Pályázat.

A debreceni református egyház pályázatot hirdet három rendes fitanítói állásra. Pályázók okmányaikkal (oklevél nem református képzőber végzeteknél vallástani pótképesítő, keresztlevél, összes működési, kommun. alatti magatartást igazoló, legújabb keltű orvosi bizonyítvány) felszerelt kérvényeiket Molnár Ferenc lelkész, iskolaszéki elnökhöz a pályázati hirdetés megjelenésétől számított nyolc nap alatt nyújtják be.

A megválasztottak a debreceni református tanítók segélyegyesületének kötelezett tagjai. A kántorok helyettesítésébe azok akadályoztatása esetén, valamint a belmissziói munkában való részvétel kötelező. Menekültek. B) listások előnyben. Az egyház költözködési költséget nem ad.

Az okmányok visszaküldésére felbélyegzett boríték melléklendő.

Molnár Ferenc,
lelkész.

1415-1925. szám.

Pályázati hirdetés.

Az elhalálozás folytán megüresedett ibrányi (Szabolcs megye) lelkészi állásra pályázatot hirdetnek.

Javadalom a ma érvényes díjlevél szerint: készpénz 1700 aranykorona az egyház pénztárából évnegyedes részletekben előre fizetve. Belsőség és tagosbirtok összesen 41 kat. hold 258 négyszögöl. Öt szobából és melléképületekből álló lakás. Stóla az egyházkerület rendelkezése szerint. Állami és vízszabályozási adókat lelkész fizeti.

A presbitérium kérvényt nyújtott be az esperesi hivatalhoz, melyben a lelkészi díjlevél módosítását kéri úgy, hogy ezen díjlevélben felsorolt összes javadalmi tételek helyett Egszáz (1200 négyszögöles) hold földet ajánl lelkészének. Ha ezen módosításhoz az egyházme-

gyei és kerületi közgyűlés hozzájárul, megválasztott ezen javadalmat köteles elfogadni.

Pályázati határidő: 1925 augusztus 8., déli 12 óra.

Kellően felszerelt pályázati kérvények a középszabolcsi református egyházmegye esperesi hivatalához Nyírbátorba küldendők.

Debrecen, 1925 július 4.

Dr. Baltazár Dezső
püspök.

Pályázat.

A szakolyi református egyház pályázatot hirdet nyudijazás folytán megüresedett kántortanító, állásra.

Javadalom: 3 szobás modern lakás mellékkeliségekkel, 1 hold kerttel. 9 hold és 545 □-öl föld. 306 aranykorona az egyháztól. Stóla. Értékegység 25. Kötelesség: a kijelölt osztályok vezetése, kántori teendők ellátása, énekkar vezetése, szükség esetén lelkész helyettesítése, a presbiteri jegyzőség és minden megszabott egyháztársadalmi munka.

Pályázati határidő e lap megjelenésétől számított 20 nap. B listások és más államsegélyt élvezők előnyben részesülnek. Kérvények kellően felszerelve alulírotthoz küldendők.

Szakoly, 1925 július 20.

Arison Elek,
iskolaszéki elnök.

Pályázati hirdetés.

A földi (u. p. Dániakeresztes) református egyház tanácsa az egyház halálozás folytán megüresedett kántor-tanítói állására pályázatot hirdet. Pályázók, kik csak férfiak lehetnek, oklevéllel, szolgálati bizonyítvánnyal, kommun. alatti magatartásukat igazoló s esetleg más előnyüket szolgáló iratokkal s az okmányok visszaküldéséhez szükséges postabélyegekkel ellátott kérvényüket e hirdetés megjelenésétől számított 2 héten belül a fenntartó egyház tanácsa elnökségéhez küldjék be.

I. Javadalom, mely 38 értékegységben van megállapítva, a következő:

A) *Tanítói fizetés*: 1. Készpénz az egyház pénztárából 40 K. 2. Fűtő-anyagra 20 K. 3. Tandij készpénzben 84 K 48 f. 4. Minden tanítványért egy véka búza, egy véka árpa 1908. évtől kezdve az egyház által megváltva 300 K. 5. Egy öl keményhasáb tűzifa beszállítva, az egyház által fizetve 20 K. 6. Kilenc kat. hold és 728 négyszögöl szántóföld haszonélvezete. 7. Ismélőisk. tandij községtől 60 K. 8. Tandij-csirke váltság 24 K. 9. Szolgalmányok váltságdíja 100 K 40 fill.

B) *Kántori fizetés*: 10. Tizenöt köböl búza, tizenöt köböl árpa, vagy szemes tengeri. 11. Stóla az egyházkerület szabványa szerint a hivatottól. 12. Két (2) szobás lakás mellékkeliségekkel és 431 négyszögöl kerttel.

A földek után az állami, vizszabályozási és utadót az egyház fizeti.

Megjegyzések: Az 1., 2., 5. és 9. tételek summáit az egyház papirkoronákban szolgáltatja ki. Úgy ezekért, valamint — a 7. ponton kívül — a tandíjtermészetű tételek teljes összegeiért javadalmas államsegéllyel kárpóttatnak. 2. Mivel szeptember és október hónapokban ez évről még az özvegy is teljes fizetést élvez, egyháztanács a 10. pontot illetőleg úgy határozott, hogy az új kántor-tanítót e 2 hónapra 1—1 köből, az egyház magtárából kimérendő kétszeres búzával fogja honorálni. 3. Özvegy a kert gyümölcsfáiért 1 millió K beruházási összeget kér.

2. **Köteleességek:** Az I—IV. osztályú mindennapi és az ismétlő vegyes iskolák növendékeinek mindenkori tantervszerinti oktatásain s mindennemű egyéb iskolai köteleességek teljesítésén kívül egyházi énekkar, vasárnapi iskola vezetése, lelkésznek belmissziói munkákban segédkezés, a szükséghez képest lelkész helyettesítése, úrvacsorai napok délutánjai szószéki szolgálat, az egyház anyagi s egyéb talán külső életével kapcsolatos irodai teendők (jegyzőkönyvek vezetése, egyh. adók kivetése, költség-előirányzatok, gondnoki számadások, egyh. választói nevjegyzékek elkészítése stb.) végzése.

Az állás t. év szeptember hó 1-én foglalandó el! Egyháztanács.

TEMLUMHARANGOKAT

és összhangzó harangozatokat a legfinomabb harangfémötvözetből, tiszta csengésű, előre megállapított szavatolt harangokkal

tíz évi jótállás mellett

harangszerelvényeket, forgatható vaskoronával, harangállványokat hengerelt vasból, szabadonálló valamint fekvő elrendezéssel gyárt

WALSER FERENCZ

tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Budapesti VI., Lomb-utca 34-36.

Villamos megálló: Váci-ut, Láng-gyár.

Telefon 95—50.

Telefon 95—50.

Legszebb, legjobb, legmaradandóbb, mert egész életre tanulsággal szolgáló

Vizsgai jutalom könyvek:

Dr. Erdős Károly:

Az én vallásom

Ára vászonba kötve 5600 K.

Tóth János:

Tiszteletes bácsi mesés könyve.

Apróbb mesék.

Ára 14,000 korona.

Révész Imre:

Az imádkozó magyar.

papirkötés, vörös metszés	14,000
egész vászon „ „	28,000
párnázott, diszvászon, vörös metsz.	56,000
párnázott, valódi bőrkötés, arany-metszéses, tokban.	105,000

Filléres Könyvtár egyes számai K 11,000

Ajánljuk: a kiadásunkban megjelent ima- és énekes könyveinket, melyek mindenféle alakban és kötésben, u. m.: papír-, vászon-, bőrutánzat, finom és legfinomabb bőr-, celluloid kötésekben kaphatók.

Egyházaknak tömeges vétel esetén magas kedvezményt nyújtunk.

„Méliusz”

könyvkereskedés

Debrecen,

Ferenc József-ut 26.